

NEZAVISNO DRUŠTVO NOVINARA VOJVODINE

Zmaj Jovina 3/I, Novi Sad

+381 21 4723 180

+381 64 9288 740

ndnvns@gmail.com

www.ndnv.org

Novi Sad, 26. novembar 2013.

POZIVNO PISMO

ČETVRT VEKA POSRTANJA (1988-2013) **Štampa u Jugoslaviji i Srbiji – nekad i sad**

Medija centar Beograd, Terazije 3, Velika sala
Petak, 29. 11. 2013, početak u 11 časova

Poštovani,

Nezavisno društvo novinara Vojvodine organizuje okrugli sto

Četvrt veka posrtanja (1988-2013)
Štampa u Jugoslaviji i Srbiji – nekad i sad

O društvenoj i političkoj ulozi štampe u Jugoslaviji i Srbiji u proteklih 25 godina. Povod za ovaj skup je knjiga „Kako smo izgubili (Našu) Borbu“, Mijata Lakićevića i Dimitrija Boarova u izdanju NDNV-a i Helsinškog odbora Srbija.

Okrugli sto će biti održan 29. novembra 2013. godine, u Beogradu, u Medija centru Beograd, Terazije 3, sa početkom u 11 časova.

Veliko nam je zadovoljstvo da vas pozovemo da budete učesnici našeg okruglog stola i date svoj dragoceni doprinos raspravi.

Cilj ovog okruglog stola je da se, pre svega, u komparaciji pozicije štampe u vreme raspada SFR Jugoslavije i onoj u vreme konstituisanja novih država na njenom prostoru, analiziraju promene u štampi, ukoliko ih je u suštini

bilo, tokom specifične tranzicije koja se odvijala na nekadašnjem jugoslovenskom prostoru.

Posebna pažnja biće usmerena na sudbinu onih listova koji su važili kao „nezavisni od vlasti“ (pre svega po kriterijumu vlasništva, ali i po uređivačkoj politici) i koji su važili za „projugoslovenske“, ma šta to značilo. Zbog toga je za povod okupljanja za okruglim stolom izabrana knjiga o Borbi, odnosno Našoj Borbi.

Učesnicima okruglog stola predlažemo samo nekoliko osnovnih pitanja oko kojih očekujemo da iznesu svoja mišljenja i ponude svoje odgovore:

- Koliko je štampa u SFRJ samostalno doprinela raspadu te države ili je samo reč o krucijalnoj posledici njene dugogodišnje prethodne systemske zavisnosti od jednopartijske vlasti decentralizovane po republikama i pokrajinama?
- Zašto su listovi koji su u SFRJ „pokrivali“ ceo jugoslovenski prostor i imali uticaja i izvan republika u kojima su izlazili – najčešće veoma brzo marginalizovani i ugašeni kada su te republike postale samostalne države i zašto su ih napuštali čak i čitaoci u sredinama u kojima su izlazili?
- Zašto su investicije u štampu, kako domaće tako i strane, bile relativno male u gotovo svim novonastalim državama na prostoru nekadašnje SFRJ, pa je štampa postala jedna od najsiromašnijih produkcionih delatnosti, što je dodatno obezvređilo njenu društvenu ulogu i praktično zaustavilo njen razvoj?
- Zašto i privatizovani listovi sa ambicijom nezavisne ili opozicione uređivačke politike nisu uspeali da se održe u tranzicionim vremenima ili nisu uspeali da zauzmu ozbiljniji deo tržišta u svojim novostvorenim državnim celinama?
- Kako je stvoren novi sistem kontrole štampe u korist „aktuelne vlasti“, čak i kad je reč o listovima u vlasništvu stranih investitora, pa i „domaćih“ privatnih vlasnika?
- Zašto ponovo imamo dominaciju štampe koja se ne stidi propagandne uloge i u kojoj su se „odjeci i reagovanja“ preselili na naslovne strane većine novina?

- Zašto su se liberalne ideje teško probijale i u „tranzicionu štampu“ i da li je to isključiva posledica nepomerive društvene inercije u državama sa jakim tradicionalnim nacionalističkim ili socijalističkim i levičarskim ideološkim naslagama?
- Kako je sistem u kome je bilo važno imati „dobre veze“ sa politikom i političarima sada dobio formu važnosti „dobrih veza“ sa policijom i inspektorima?
- Zašto većina institucija „samoregulacije štampe“ u većini državnih sredina ex Jugoslavije nije uspela da stekne autoritet u domicilnoj javnosti, to jest nije uspela da utiče na stvaranje civilizacijskog okvira slobode štampe („sloboda“ bez odgovornosti)?
- Čemu u političkom smislu služi opšta tabloidizacija štampe i da li se tom procesu uopšte može pružiti otpor u javnom interesu i u interesu dostojanstva ne samo štampe već i njenih poslenika?
- Kako je svetska ekonomska kriza uticala na štampu na prostoru bivše SFRJ?
- Kako zakonski okviri utiču na slobodu izražavanja u Srbiji?
Komparacija sa regionom!

Uvodna izlaganja za ovim okruglim stolom podneće istoričarka *Latinka Perović*, ekonomista *Veselin Vukotić* i novinar *Dimitrije Boarov*. Moderator razgovora biće *Nedim Sejdinović*, predsednik IO Nezavisnog društva novinara Vojvodine.

Učešće na našem skupu do sada su potvrdili gosti iz regiona:

Stjepan Malović, Zagreb
 Gordana Vilović, Zagreb
 Ismet Hajdari, Priština
 Senad Pećanin, Sarajevo
 Matjaž Prinčič, Ljubljana
 Peter Frankl, Ljubljana

Budite sa nama!

U ime organizatora,
 Dinko Gruhonjić,
 predsednik NDNV